

PORAZ PROHIBICIONISTOV V ZAPADNI KANADI.

ZMAGALA JE ZDRAVA ČLOVEŠKA PAMET PROTI FANATIZMU.

V vseh mestih Britske Kolumbije je večina proti prohibiciji.

Vancouver, B. C. — Prohibicionisti so tudi v Kanadi pričeli s svojo nestrpnostjo agitacijo, da jo "posuše" kot Združene države. Nasprotniki fanatizma so spoznali, če se ne organizirajo, da se bo v Kanadi ravno to zgodilo, kar se je v Združenih državah. Proti zahtevi prohibicionistov so napredni elementi postavili zmernost v uživanju opojnih pijač. Izdelali so zakonski načrt za omejitve prodaje opojnih pijač, po katerem bodo prodajali žganje v državnih prodajalnah. Detajli tega načrta niso bili objavljeni, toda načrt je tak, da bo prodaja opojnih pijač popolnoma pod kontrolo vlade.

Zdaj so se vršile izredne volitve, pri katerih je bilo volilcem predloženo to vprašanje. Prohibicionisti so napeli vse svoje moči, da se ta načrt za prodajo opojnih pijač zavrne, kajti oni pravijo, ali popolnoma prepoved uživanja opojnih pijač, ali pa nič.

Vršile so se volitve in tepeni v volilnem boju so bili prohibicionisti. Po sedanjih poročilih je za reformo oddanih najmanj deset tisoč glasov večine. V Vancouverju je bilo oddanih 10.176 glasov večine za reformo. V Victoriji je reforma prejela več kot tri tisoč glasov večine. Vaitona glasov za reformo je bila oddana tudi v mestih New Westminster, Prince Rupert, Kamloops, Nanaimo, Fernie in Roseland.

DRUGAČNEGA ODGOVORA NI BILO PRIČAKOVATI.

Chicago, Ill. — L. F. Gates, predsednik Škafške borze, je bil pozvan pred zvezno obrtno komisijo, ki preiskuje vzroke, ki so povzročili, da je padla cena pšenice.

Gates je odgovoril, da je prihod kausdske pšenice povzročil padec cene. Kdor je pričakoval od predsednika borzijanov drugačen odgovor, se je motil. In tako bodo govorili tudi drugi borzijani in žitni spekulantje, ki bodo zaslišani. Mogoče bo razlika v besedah, pomen izgovorjenih besed bo pa pri vseh podoben drug drugemu kot jajce jajcu.

IZSELJEVANJE ITALIJANOV V ZDRUŽENE DRŽAVE.

New York, N. Y. — Baron Romano Avezzani, italijanski poslanik, je pred odpotovanjem v Italijo izjavil, da bo v treh letih došlo pol milijona naseljenikov iz Italije v Združene države.

LJUBEZENSKA DRAMA.

New York, N. Y. — Dr. Max Rowe je ustrelil dr. Ruth Robinson, dentistko, v njeni ordinaciji, ki sodeluje v njegovem smrti. Po izvršenem umoru je samokres obrnil proti sebi in sprožil težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

MRTVO DELE NAJDENO V KAMNOLOMU.

Philadelphia, Pa. — V zapuščenem kamnolomu blizu Swedeland je državna policija našla mrtvo dete, staro okoli petnajst mesecev. Policija sodi, da je našla dete Blakely Coughlina, ki je bilo ukradeno.

GENERALNA STAVKA NA POLJSKEM PROTI USTANOVITVI SENATA.

Varšava, Poljska, 21. okt. — Delavske organizacije so večeraj proklamirale generalno stavko po vsi Poljski iz protesta proti točki v predloženi ustavi, ki določa, da ima bodoča poljska zbornica tudi senat po zgledu francoskega parlamenta. Socialisti so odločno proti senatu in zahtevajo, da se ustanovi ena sama zbornica. V Varšavi vse delo počiva.

BANDITA STA ŠLA V NASTAVLJENO PAST.

NASTOPILA STA V ULOGI PROHIBICIONISTIČNIH AGENTOV.

Ženska svijača ju je privedla v roke policiji.

Chicago, Ill. — V hiši udove znane zdravnika in operaterja Johna Murphija je zapel hišni zvonec. Odpiral je prihitela vdova, ki je zagledala pred sabo dva čedno oblečena moža. Uljudno sta povedala, da sta prohibicionistična agenta in da imata nalog uvesti hišno preiskavo, da se tako prepričata, da niso v hiši skrite opojne pijače.

Zdravnikovi vdovi se je zdelo, da sta tuja preveč uljudna, da bi bila prohibicionistična agenta, kajti prohibicionistični agentje ne nastopajo s tako uljudnostjo. Bila je sama doma in zavedala se je, da proti njima s silo nič ne opravi in poslužila se je zvijače. Rečila je tujcema, da je v hiši težko balna žena in da naj se odpravita prihodnji dan. To je povedala tako milo in prosiče, da sta ji tuja verjela.

Vdova je takoj storila potrebne korake, da se ptička ujameta. Prihodnji dan ništa prišla. Toda oglašila sta se dan kasneje. V skrivnišcu so nanje prešli detektivi in ko sta vljudna tuja hotela vlomiti neka vrata, so ju detektivi prijeli.

Odvledli so ju na policijsko postajo. Ko so pogledali, kaj je v torbici, ki sta jo imela tuja s sabo, so našli v nji vlomilsko orodje.

LAKOMNOST PROFITARJEV V PRAVI LUČI.

Indianapolis, Ind. — Ako se vpraša trgovec, ki prodaja premog na drobno, kdo je podražil premog, bo pokazala na veletrgovca, mešetarja in premogovniškega podjetnika. Prisegal bo pri vseh svetnikih na zemlji in v nebesih, da ni profitar.

Poglejmo, kaj praksa uči, da doženemo, kdo je profitar.

Mesto ima izredno živečno in kurivno komisijo, ki določa, da tako ljudstvo obvaruje pred odrutvom. Ta komisija je določila, da ima vsak trgovec, ki prodaja premog na drobno, dosti \$2.25 od tone premoga za delo, ki ga izvrši s svojimi delavci. Ali mislite, da so bili trgovci zadovoljni s to ceno, ki vpijejo na ves glas, da niso profitarji, ampak da je treba iskati ljudske oderuhe med veletrgovci, mešetarji in premogovniškimi podjetniki? Kaj pa še! Več kot štiri sto teh trgovcev je zdaj vložilo tožbo na sodišču, da se ta odredba komisije razveljavi, kajti gospodje pravijo, da imajo izgubo, če dostavijo premog konzumentu na njegov dom in zahtevajo le \$2.25 od tone za to delo. Gospodje pravijo, da jih to delo stane \$3.68.

Neka kompanija je bila celo tako neumna, da je izjavila, da bo letos prodala dvajset tisoč ton premoga in da bo imela do osem tisoč dolarjev izgube. Torej ta kompanija iz umiljenja do ljudstva razvaža premog!

Profitarji, pojdite se solit s takimi izgovori, kateri mogoče veljajo za vpoštevanja vreden argument le še v blaznici!

BRZOJAVNI USLUŽBENCI SO ZASTAVKALI.

DRUŽBA JE ODPUSTILA DVA USLUŽBENCA IN SLEDILA JE STAVKA IZ SOLIDARNOSTI.

Kompanija je pričela trgati zaslužek, pristojbin pa še ni znižala.

Chicago, Ill. — Štirideset brzojavnih uslužbencev v glavnem brzojavnem uradu, ki opravljajo ponočno službo, je zastavkalo. Stavka je protestna in uslužbenci so zastavkali, ker je družba odslavila dva uslužbenca, ki sta protestirala v imenu vseh uslužbencev proti trganju meze.

J. W. Whalen, glavni ravnatelj v New Yorku, je nedavno izdal ferman, v katerem nanašajo, da je doklada od brzojavk nad določenim številom odpravljena. Ta ukaz je povzročil med uslužbenci veliko nezadovoljnost, ki je stopil v pondeljek v veljavo, ker jih oropa zaslužka, ki jim gre po vsej pravici.

Če je bilo ponoči oddanih štirideset brzojavk v uri, tedaj je uslužbenec prejel od vsake brzojavke, ki jo je oddal po štirideset brzojavkah v eni uri, en cent doklade. Brzojavka je moral imeti najmanj dvajset besed. Ako se račun, da ima ura le šestdeset minut in da je moral uslužbenec oddati štirideset brzojavk, od katerih je moral vsaka obsegati najmanj dvajset besed, preda je prejel od vsake nadaljnje brzojavke en cent doklade, tedaj lahko vsakdo preračuna, kako trdo je moral uslužbenec delati pri aparatu, da je prejel samo en cent doklade.

Uslužbenec Glen Heath in George Lawson sta protestirala v imenu svojih tovarišev proti trganju meze in bila sta odpuščena na mestu. Ko so drugi uslužbenci izvedeli, kaj se je zgodilo njihovim tovarišem, so zastavkali in odšli domov.

Neki brzojavni uslužbenec je rekel, ko je komentiral stavko, da delavstvo še ne ve, kaj ga čaka po drugem novembru, če ne odpre svojih oči in odda najmanj štiri milijone glasov za socialistično stranko in če farmarji ne bodo kot en mož glasovali za kandidata "Nestranske lige". Podjetniki so pripravljali, da prično na en dan z bojem za uničenje delavskih organizacij, če opasajo po končnih volitvah, da se delavci in farmarji ne brigajo za priboritev politične moči, ampak lepo volijo kandidata, ki jih pripravljajo profesionalni političarji starih strank.

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Sedemnajst oseb mrtvih, več oseb je bilo ranjenih.

Erie, Pa. — Na postaji sta skupaj udarila dva vlaka newyorške centralne železnice. Sedem oseb je bilo ubitih in sedemnajst pa ranjenih.

Železniška družba je že našla grešnega kozla, kajti ravnateljstvo pravi, da je ogibališni čuvaj, ki je že petnajst let v službi, dal napadno znamenje. Sreča je bila, da so bili vsi vozovi iz jekla, če ne, bi bilo število žrtev železniške nezgode še veliko večje.

VISOKI DAVKI OSTANEJO.

Washington, D. C. — Zakladniški tajnik Houston je govoril pred "Ameriško bankirsko zvezo", da se dohodninski davek in davek od profita znižujeta. Poudarjal je, da visoki davki ostanejo, ker Združene države potrebujejo štiri milijarde na leto za svoje troške.

POLET V ALASKO IN NAZAJ DOKONČAN.

Minneapolis, N. Y. — Vrnili so se štiri vojaška letala, ki so podvezala polet od tukaj v Alasko. Od tukaj so letali poleteli v Nome, Alasko, dne 15. julija. Polet je končal brez nezgode.

JADRANSKO VPRAŠANJE OD LOŠENO VELED OKUPA. OIJE ČELOVCA.

Milan, Italija, 21. okt. — Iz Rima poročajo poluradno, da je nameravana konferenca med zunanjim ministrom Sforzo in zastopnikom Jugoslavij edr. Trumbićem zaradi jadranskega vprašanja preklicana iz razloga, ker je jugoslovanska vlada poslala čete na Korško in povzročila okupacijo Celovca ter drugih krajev, v katerih se je ljudstvo izreklo za Avtrijo pri plebiscitnih volitvah. Poročilo ne omenja ničesar, kdaj se bo vrnila konferenca.

KONVENCIJA ILLINOISKE DELAVSKE ZVEZE.

Delegatje so odobrili Nestransko ligo in se potegnili za Deba.

REZOLUCIJA V PRILOG RUSIJI SPREJETA.

Galesburg, Ill., 21. okt. — Na letni konvenciji Illinoiske delavske federacije, ki se vrši v tem mestu, je bila večeraj sprejeta resolucija, ki zahteva, da se Eugene V. Deba izpusti iz zapore. Izvrševalni odbor federacije je dobil nalogo, da pobira denarne prispevke pri unijah v vrhu akcije za osvoboditev Deba.

Druge resolucija, ki je bila tudi sprejeta, se glasi, da federacija odobrava gibanje Nestransko ligo in ustanovitev javne državne banke v Severni Dakoti.

Večeraj popoldne se je vršila dolga debata glede sovjetske Rusije. Neki delegat je dejal v svojem govoru, da so bili ameriški farmarji leta 1776. ravno takšni boljševiki kot so danes kmetje in delavci v Rusiji. Končno je bila sprejeta resolucija, ki nalaga eksekutivi Ameriške delavske federacije, da mora protestirati pri ameriški vladi proti napadom na sovjetsko Rusijo, in da priporoči vladi v Washingtonu, da naj stopi v prijateljske stike z vlado v Moskvi.

Burma razprava se je tudi razvila glede predloga, da konvencija izreče simpatije delavske federacije napram organizaciji bivših vojakov "World's War Veterans"; ta organizacija principi- jeno nasprotuje Ameriški legiji. Glasovanje o predlogu je bilo odloženo na danes, John Walker, predsednik Illinoiske delavske federacije, je priporočal delegatom, da naj ne odobravajo nobene vojaške organizacije, čez katero nima delavska federacija kontrole.

DVA IN ŠTIRIDESET USKOKOV IZ ITALIJE PRIJETIH.

New York, N. Y. — Na parniku "Loganu," ki je sem dospel iz Italije, so prijeli dva in štirideset siromakov, ki so se vtihotapili na parnik, ker nimajo denarja, da plačajo vozovno v Ameriko. Odvedla jih je močna vojaška eskorta na Ellis Island.

Siromaki beže iz Italije, ker ni zanje kruha. Če nimajo denarja za vozovno, poskusijo svojo srečo na ta način, da se vtihotapijo na ladjo. Taki uskoki iz svoje "domovine" pa niso le deportirani, ampak navadno jih še parobrodna družba prime, da so jo ogoljufali za vozovno.

KAKŠNO HRANO PREJEMAJO USLUŽBENCI V NEKATERIH BOLNIŠNICAH.

Oakland, Cal. — V bolnišnici av. Antona so umrli nenadoma trije uslužbenci. Želodčna analiza je dokazala, da so umrli za zastrupljenjem in da se je strup razvil iz pokvarjenih živil.

Mrtvi so: Dr. Edith Strong, pomožna zdravnica, gdč. Ana Renas, bolniška strežnica, in Joseph Freitas, bolniški strežaj. Zbolela je tudi bolniška strežnica Mollie Russell in prav malo je upanja, da okreva.

Revolucija ugroža Anglijo; novi nemiri.

Demonstracije brezposelnih delavcev v Londonu se nadaljujejo. Močni policijski oddelki stražijo vladna poslopja in kraljevske palače. Zima prinaša krizo. Stavka rudarjev traja dalje in znamenja miru še ni videti.

London, 21. okt. — Demonstracije brezposelnih bivših vojakov in drugih delavcev se nadaljujejo v bližini sedeža angleške vlade. Močni policijski oddelki so bili večeraj ves dan aktivni v okolici Whitehalla, kjer so se zbirali demonstrantje v večjih in manjših skupinah. Policijske čete so bile postavljene tudi okrog kraljevske palače Buckingham.

Številno brezposelnih delavcev — brez rudarjev in drugih rudniških delavcev, ki so v stavki — so računali na 358.000 in med temi je 162.000 demobiliziranih vojakov, ki prejemajo piko brezposelnostno podporo od vlade. Ostali brezposeli delavci so strojevodje, ladjedeleci, pristanišni in tekstilni delavci ter drugi.

Demonstracije, ki se dnevno ponavljajo od pondeljka, še ne pomenijo kakšne revolucije; demonstrantje enostavno naglašajo, da imajo pravico do dela in dostojnega življenja v delah, za katero so se bojevali. Ravno tako ni nobene vidne zveze med temi demonstracijami in rudarsko stavko, čeprav je značilno, da sta se oba problema pojavila istočasno in naprtila vladi toliko več skrbi. Vendar pa, kadar nastane opazna razporeditev, mora spomniti, da je Anglija pred durni velike krize. Letošnja zima bo lahko usodopolna za kapitalistični sistem na Angliškem. Vedno večja brezposelnost, nezadovoljnost in stavke med organiziranimi delavci in nezadovoljnost vladajočega razreda lahko izkove polom kapitalizma veliko prej, kot se pa pričakuje.

Zdaj je gotovo, da se rudarjem pridružio železničarji in transportni delavci, ako vlada hitro ne ugodni rudarjem in s tem prepreči generalno stavko delavske trozveze. Generalna stavka pomeni razredno vojno, kakršne še ni bilo na Angliškem — in tedaj je nevarnost revolucije blizu.

London, 21. okt. — Izvrševalni odbor Zveze železničarjev je večeraj zaključil sejo, ne da bi bil kaj sklenil glede stavke. Seja je pokazala, da je med odborniki precej nesoglasja in pri poskusnem glasovanju je bil en glas večine proti solidarnostni stavki. Danes se seja nadaljuje. Voditelji železničarjev, ki odobravajo stavko, so bili na delu pozno v noč, da prepričajo majhno večino o potrebi solidarnostnega nastopa z rudarji. Stavka rudarjev se nadaljuje s polnim zamahom. Do danes še ni videti nobenega znamenja, da bi se sporne stranke zblížale. Časopis poročajo, da vlada izdeluje pravni načrt na podlagi sugestije, katero je podal William Bruce v parlamentu; načrt bo menda predložen rudarjem v par dneh.

Pri večerajšnjih izgredivih v South Walesu, ko so policisti napadli rudarje na pohodu, je bilo deset oseb ranjenih in med temi so tudi štiri policisti.

London, 21. okt. — "Manchester Guardian" poroča, da so železničarji sklenili danes predpodelje, ki so priporočali, da železničarji počakajo. Med temi voditelji je tudi J. H. Thomas, tajnik železničarske unije; on je proti takojšnji stavki, ker upa, da se bodo rudarji pobotali z vlado in lastniki rogov.

"Pall Mall Gazette" je objavila vest, da so rudarji zavrgli vsako posredovanje od strani voditeljev drugih delavskih organizacij. Robert Smillie in ostali voditelji (Dalje na 3. strani.)

MacSWINEYA SO POSILI NASITILI.

Zdravniki so stisnili vsaj goveji sok na Aganju, in je bil v za- zavesti.

PARLAMENT ODOBRILO TROBIKEM NA IRSKEM.

London, 21. okt. — Terence MacSwiney, sinfajnovski šupan iz Corka, je sročil — na 69. dan svoje gladovne stavke — padel v nezavest in v tem položaju so štirje zdravniki obtopili njegovo posteljo in spravili vanj merico šganja, ki je bila pomisnjeno s govejim sokom. Ko je MacSwiney prišel zopet k zavesti, je takoj spoznal, da je bil nasličen. Potočil se je svoji sestri, ki je bila pri njemu, da so ga zdravniki ogoljufali.

Hamar Greenwood, minister za Irsko, je dejal v nižji zbornici, da so zdravniki v joči opravičeni, vporabili silo, da nasitijo MacSwineya. Dalje je rekel, da je njemu miano, da MacSwiney pogostoma uživa gotove stvari, posebno sadne sokove.

London, 21. okt. — Arthur Henderson, voditelj delavske stranke v parlamentu, je večeraj predlagal, da parlament uvede javno preiskavo zadnjih dogodkov na Irskem. Bivši ministarski predsednik Asquith je podpiral predlog, toda pri glasovanju je predlog propadel; zanj je bilo oddanih 79 glasov, proti pa 346. Glasovanje pomeni, da je nižja zbornica izrekla vladi zaupnico, kar se tiče Irske in odobrila vse, kar vlada počenja na Irskem.

V debati, ki se je vršila pred glasovanjem o Hendersonovem predlogu, je Hamar Greenwood, minister za Irsko, naravnost priznal, da se na Irskem vrše represalije in da je on sam odgovoren za nje; rekel je tudi, da bo vlada nadaljevala svoj program. "Jaz sem glavna irske vlade — in dejal Greenwood — in nihče drugi."

Njegovo stališče je, da Irel vodijo moralno propagando proti angleškim policistom in vojakom in zato so policisti in vojski opravičeni, da se branijo. "Naši mošnje v službi kroge so videli svoje ubite in razmesarjene tovariše, videli so rdeče(?) in zato je razumljivo, da se maščujejo, čeprav so njihovi čini obžalovanja vredni," je dejal minister.

Greenwood je nadaljeval, da bo vlada zlomila bojkot irskih železničarjev, ki nočejo voditi let in vojaškega materiala. Rekel je, da vlada rajša ustavi ves železniški obrat na Irskem za sto let, kakor pa da bi se za en sam las podala irskim republikanom.

V vladnih okroglih je opaziti poparjenost vsled gibanja v parlamentu za javno preiskavo policijskega terorja na Irskem. Pristaki Lloydja Georgea se zavedajo, da nasprotniki ne bodo odnehali; nasprotniki vedo, da imajo večino ljudstva za sabo, čeprav so v manjšini v parlamentu.

SNEG V ARIZONI.

Flagstaff, Ariz. — Tukaj je zadnje dni padlo pet palev snega in še vedno sneži.

VREME.

Chicago in okolice: V soboto jasno in gorko. Lahki južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 77, najnižja 5. Solnce izide ob 7:10, zaide ob 6.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Kolopisla in dr. vrsta.

Naročnina: Zedinjena država (Ivan Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2827 So. Leavens Ave., Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v objavi n. pr. (September 1-20) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnem poteklo naročilo. Pomnite je prenoviti, da se vam ne moti list.

STAVKA BRITSKIH RUDARJEV.

Stavka britskih rudarjev ne bo le učinkovala na Angleškem, ampak njen učinek bo občutiti po vsem civiliziranjem svetu, torej tudi v Ameriki, ako stavka ne bo kmalu izravnana.

V sedanji družbi igra produkcija premoga veliko ulogo. Premog se ne vporablja le kot kurivo, ampak v kemičnih tovarnah izdelujejo iz njegovih sestavin tudi druge produkte, ki so važni za industrijo. In samoposebi se razume, če je ustavljena produkcija premoga v tako velikem obsegu kot zdaj na Angleškem za dalj časa, da se pojavijo kmalu posledice stavke tudi v industrijah, v katerih premog nekaj šteje.

Po prvi razpravi v britskem parlamentu je spoznati, da so organizirani rudarji napeli vse svoje moči, da ne pride do stavke in da se spor izravna brez stavke. Prizadevanje rudarjev je bilo zastonj, kar potrjuje stavka. In če bi bila britska vlada popustila od svojega stališča, bi ne prišlo do stavke.

Razprava pa tudi pove, da ministrski predsednik še precej trdovratno vztraja na svojem stališču, čeprav je vprašal po sugestijah za izravnavo stavke, kajti konec njegovga govora dokazuje, da hoče z izgovorom oprati sebe, brezposelne delavce pa nahujskati proti rudarjem. Rekel je, da ne more izvesti načrtov za odpomoč brezposelnim delavcem zaradi rudarske stavke.

Taki izgovori so zelo nevarna igra, kajti brezposelnim delavcem je znano, da so bili brez dela, še preden so rudarji zastavkali in če bi rudarji ne zastavkali, bi bili vseno brez dela. Ministrski predsednik bo zelo pametno ravnal, da skuša stavko izravnati s pogajanjem, mesto da prihaja z izgovori na dan, ki mu ne morejo koristiti.

Če se stavka zavleče, bodo rudarjem prišli na pomoč transportni delavci, ki pripadajo k delavski obrambni trozvezi. Rudarji bodo poklicali na stavko tudi strojnike in delavce pri sesalkah, če spoznajo, da nima vlada resne volje izravnati stavke. To je odprto povedal v parlamentu William Brass, delavski poslanec in vodja rudarjev. Če se to zgodi, bo voda zalila rudnike. Brass je svareče rekel, če rudarji postanejo lačni, ne bodo vprašali, kako velika bo škoda, če voda zalije rudnike.

Položaj je sploh tak, če zastavkajo transportni delavci, da bodo kmalu potegnjeni tudi drugi delavci v stavko, tako da bo nazadnje vanjo zapletenih okoli šest milijonov britskih delavcev.

Britski trgovci, ki tržijo s premogom, bodo skušali nakupiti premog v Ameriki, če se stavka zavleče. V Ameriki pa primanjkuje premog za domačo vporabo. So na pr. v Chicagu ljudje, ki so naročili po par ton premoga za domačo vporabo, pa tega premoga še danes nimajo. Zima je pred durmi in Amerika ne more dati tone premoga britskim trgovcem, če noče, da bo ameriško ljudstvo letošnjo zimo trpelo in prezebalo. Premogovniški podjetniki in mešetarji bi radi prodali britskim trgovcem premog, ker zanj ponujajo visoke cene. Interese ameriškega ljudstva so pa nad interesi male skupine podjetnikov in trgovcev in zategadelj se ne more zdaj izvažati premog, ko se doma potrebuje.

Zahteve britskih rudarjev niso pretirane, ampak so pravične. Odvisno je zdaj od britske vlade, če spor kmalu in zadovoljivo reši za rudarje, kajti na strani britskih rudarjev so tudi simpatije večine britskega ljudstva. Če pa britska vlada ne razume položaja, tedaj je čas, da britski parlament poseže v zadevo in jo reši pravilno in pravično.

Res so delavski zastopniki v britskem parlamentu še v manjšini, toda že prihodnje volitve v parlament lahko končajo tako, da se delavski zastopniki vrnejo v tako velikem številu v parlament, da bodo imeli večino. Če se to zgodi, pa ne bo rešen le spor med rudarji in premogovniškimi podjetniki, ampak reševala se bodo pravično in pravilno vsa vprašanja, ki so izredne važnosti za britsko ljudstvo — britskih delavcev in kmetov.

Ne čudite se! — Če mački ni prepovedano gledati kralja, zakaj bi opici bilo prepovedano ugrizniti kralja, kajti živali ne hodijo v šolo, da bi jih učili, da so kralji poslani od Boga, da vladajo po milosti božji. Čemu vprašujete radovedneži, ako vam je znana ta resnica, zakaj je opica ugriznila grškega kralja?

CENE PADAJO... SEVEDAJ!

PLIN SE PODRAŽI NA \$1.40.

Tako "bismis" razume padanje cene.

Chicago, Ill. — Peoples Gas kompanija je vložila petico, da se cena za tisoč kubičnih čevljev plina povzra od \$1.15 na \$1.40, sekundarna cena pa od \$1 na \$1.10.

Plinska družba s tem se ni zadovoljna. Poleg tega zahteva, da se cena za preth štiri tiso kubičnih čevljev podraži od šestdeset centov na pet in osemdeset.

Državna komisija je dovolila 16. junija tega leta, da se cena za kubičnih čevljev plina podraži od pet in osemdeset centov na en dolar in petnajst centov. Ako komisija prizna sedanjo zahtevo, tedaj se je cena plinu povzela v enem letu za sedemdeset odstotkov.

Ako komisija prizna zahtevo družbe, bodo najbolj prizadeti delavci. Navadno delavska družina porabi na mesec 3,000 kubičnih čevljev plina.

Naslednja tablica nam pokazuje, kako se je podražil za delavca plin od leta 1917 in da je končno dosegel pravo odernsko ceno, če bo priznana zadnja zahteva družbe. Podražil se pa ni plin le za delavca, ampak tudi za tiste, ki ga rabijo v svojem podjetju.

	100,000	3,800
	kub. čev.	kub. čev.
1917	53.06	\$2.72
1919	72.05	3.28
1920	107.84	4.51
Predlaga cena	125.01	5.61

Iz teh števil lahko vsakdo spozna, da si je kompanija vzela za svoj cilj, da pošteno odre konzumente. Plin je produkt, ki se pridobiva poleg drugih produktov iz premoga, tako da je plin popoln dobiček.

Kaj bo storila komisija? Doda se ni ozirala na protekte ljudstva, ampak je še vselej vpoštovala želje družbe. Iz tega lahko volile spoznajo, kakšnega kolu so ustrelili, ko so pri sednjih volitvah v illinoisko legislaturo izvolili poslanecem in senatorjem kandidate, ki so jih priporočali profesionalni političarji obeh starih strank. Legislaturo je pač sprejela governerjevo priporočilo, da se ustanovi komisija, ki bo določala cene za javne potrebščine. Govoranteli so profesionalni političarji, da je komisija potrebna ustanova, da brani interese javnosti. Kako je komisija varovala interese ljudstva, pa govori zgodovina zadnjih dveh let. Pogajane so bile pogodbe med mestnimi občinami in družbami za javne potrebščine, cene so pa šle kvilko.

Če ljudstvo želi, da bo plačevalo po dva do tri dolarja za tisoč kubičnih čevljev plina, naj kar dne drugega novembra izvoli zopet kandidate, ki jih priporočajo profesionalni političarji obeh starih strank, toda nikar naj ne prihaja s tožbami v javnost, ker bo tako ležalo, kakor si je samo postljalo.

DOPISI.

Indianapolis, Ind. — Iz dopisov razvidno, da se razne slovenske naselbine v Zdr. državah dobro razvijajo in napredujejo v obse. Sploh se kaže splošni napredek vseh povod.

Tudi v tukajšnji naselbini se opaža živahno gibanje v smeri napredka in splošno se kaže veliko večjo zanimanje za napredek kot kdaj prej. Da imamo svoj "dom" je bilo že poročeno in ustanovili se je tudi dramatični klub, ki je vprizoril že nekaj igr, katere prireditve so vse dobro izpadle. In vsled tega je želeli, da bi ta dramatični klub dobil kar največ moralne pomoči od tukaj naseljenih pojakov posebno pa še apelirani na ženski spol, da bi se zanimal za dramatiko. Ne ostražje se na govorenje naših nasprotnikov, ker ti so nasprotniki vsake ustanove, ki služi izobrazbi. Nekateri nasprotniki so pričeli blati dramatični klub, da je pohujšljiv in podobne nesmiselnosti. Sploh je pri nasprotnikih pohujšljiva že vsaka napredna misel in je sploh vsak napredek pohujšljiv. Ti bi najraje imeli, da bi bili mi rojaki še 500 let zadaj za drugimi narodi. Pri nasprotnikih obsega napredka je vsak pohujšljivec, kdor agitira za napredek, za dramatik, kdor

prilporeča čitanje dobrih knjig, sploh kar pomaga k izobrazbi in občemu napredku. Da pa mi potrebuje izobrazbo, tega ne more nihče oporekati. In ravno delavci se najbolj potrebujejo izobrazbe v obse, kajti sedanji čas zahteva od delavca nekaj več kot samo delo. Najhujše se v časih, ko je treba misliti in dobro predariti, da lahko napredujemo. Čitanje dobrih knjig in listov je duševna hrana. In brez ene ali druge ne moremo biti in ostanemo slabši v vseh ozirih. Ljudski izkustevalci so pa največji nasprotniki vsake izobrazbe, ker dobro vedo, da je najhujše inkoričati neizobraženo ljudsko maso. Vsed tega pozivljam vse rojake, poslušajte se vanke prilike, ki vam pomore do izobrazbe. Čim bolj izobraženi, tem lažje bomo napredovali.

V Prosveti je bilo priobčenih že precej aplov na vse rojake v Zdr. državah, da naj podužijo svoje rojake v stari domovini, kolike izredne važnosti so prihodnje volitve v Jugoslaviji. Tudi jaz apeliram na vse rojake v Ameriki, da naj pišejo svojem v staro domovino, da naj na volilni dan, 28. novembra t. l. oddajo svoje glasove kandidatom, ki se bodo izrekli za "Jugoslovansko federativno republiko", ker mi nečemo nobene prebravane monarhije. Dobro nam je znano delovanje tamošnjih političnih bosov a la Korošec, Breje in dr. In radi tega je sveta dolžnost slehernega rojaka v Ameriki, da opozori svoje v stari domovini, da naj oddajo 28. novembra t. l. svoje glasove kandidatom, ki stojijo na principu, da naj bo v Jugoslaviji vlada, ki bo za ljudstvo iz ljudstva in od ljudstva, to je, da bo imela Jugoslavija republikansko formo vlade.

Opozarjam tudi rojake v Zdr. državah, ki imajo volilno pravico, da oddajo svoje glasove 2. novembra kandidatom, katere so postavili politično organizirani delavci. Ne zmenite se za kandidat demokratske ali republikanske stranke, katere priporočajo tudi nekateri slovenski "delavski" listi, ko vam obljubujejo veliko dela prihodnja štiri leta, in drugi pa nas zopet hočejo osrečiti s ligo narodov. Vsi ti kandidati imajo vse dobrote, s katerimi "nas bodo osrečili" po končanih volitvah samo na jeziku in ko bodo volitve končane se ne bodo za nas delavce niti zmenili, razun v stvarih, s katerimi nas bodo polnili v še večjo izkoriščanje in zatiranje. Volite kandidate, ki izhajajo iz naše srede, in svoboda ter prosperiteta nam je zagotovljena.

Delavske razmere v tukajšnji naselbini so zelo slabe. Odpustanje delavcev iz tovarn je na dnevnem redu, cene raznim življenjskim potrebščinam so pa še vedno na isti višini, kot so bile, akoravno se čita v velebizniških listih, da cene padajo... da padajo, ampak ne cene, temveč plače delavcev. In tudi temu se mogoče priti v okom, ako se vsi delavci organizirajo v delavski politični stranki, in ta je socijalistična stranka. Apelirani na vse delavce rojake, pristopajte v socijalistično stranko in posebno pa še apelirani na tukajšnje zavetno misleče rojake, da ustanovimo socijalistični klub ožroma, da se reorganizira bivši klub jugoslovanske socijalistične zveze. — **John Vivoda.**

Waukegan, Ill. — Da je tukajšnja slovenska naselbina napredna v vseh ozirih, ne more nihče utajiti. Akoravno ni tako velika, kot so nekatere druge, kljub temu se lahko ponasamo z marsičem, s čimur se ne more kaka druga večja naselbina.

Ta naselbina napreduje najboljše v vsem, kar smo dosedaj ustanovili, bodisi društva, klubi, Slov. nar. dom in zadnje čase ustanovljena zadrzna prodajalna. Posebno lepo pa napreduje tukajšnji Slov. nar. dom, v katerega zelo radi zahajajo tukajšnji rojaki, ker so vedno kake veselice ali podobne zabave in tudi shodi ter predavanja. In to je zelo pripravljivo, da rojaki radi zahajajo v "dom", ker je last nas vseh. In čimbolj bodo podpirali Slov. nar. dom, tem preje bomo prišli do končnega cilja, ko bo popolnoma naša last. Bodo v tej zadevi složni in podpirajmo to slovensko podjetje.

Ravno tako apelirani na vse tukajšnje rojake, da podpirajo novoustanovljeno zadržno prodaj

alno, ki je tudi last vseh. Čim bolj boste podpirali to prodajalno, tem bolje bo vsevala. Njen napredek je odvisen od vas samih. Postanite člani zadrzne prodajalne! V prodajalni se dobi vse, kar kdo potrebuje. In čim več odjemalcev bo, tem bolje bo napredovala.

V društvenih ozirih napredujemo tudi najboljše in vsa društva napredujejo prav dobro. Kajti rojaki se zavedajo, da morajo skrbeti za se in svoje družine sedaj, ko so zdravi in v slučaju, da jih doleti kakšna nesreča ali da zbolijo, da vedo kam se lahko obrnejo za pomoč. Med drugimi društvi prav dobro napreduje tukajšnje Slov. samostojno podporno društvo. To društvo je tukajšnjim rojakom dobroznano in ga tudi podpirajo. Društvo stoji na narodni podlagi in ne ozira se na desno ne na levo, ampak gre naprej po začrtani poti in ima samo eden cilj, pomagati potrebnim. Ker je članarina majhna v primeri z podporo, katero dobi potrebni član, so skoro vsi člani vsi tukajšnji rojaki pri tem društvu. Ako kak član tega društva umre, plača sleherni član en dolar, katero vsoto dobijo potem svoji umrlega. Pri temu društvu imamo tudi mladinski oddelk. Po mojem mnenju bi moral biti sleherni rojak, ki je tukaj naseljen pri temu društvu. Ako bi ne bil pri društvu uveden pravi sistem, bi tudi ne napredovalo tako, kot napreduje. Pri društvu ne poznamo nobenega strankarstva in vpoštovalimo vseh povod, da smo v deželi svobode. Kdor redno plačuje svoje mesečne prispevke, ta tudi dobi vse, kar mu gre po pravilih. To društvo šteje sedaj okrog 400 članov in do 300 otrok, in celo premoženje znaša \$10,000. Mesečni prispevki znašajo samo 75c.

Ustanovitelji tega društva so lahko ponosni, ko vidijo lep sad svojega truda. Ta mesec, 31. oktobra se vrši občni zbor tega društva ali konvencija, katere udeležiti se ima pravico sleherni član tega društva. Občni zbor se vrši v veliki dvorani Slov. nar. doma. Upam, da se bo na temu zborovanju ukrenilo marsikaj dobrega za napredek tega društva, kot se je pred štirim leti na zadnji konvenciji.

Apelirani na vse člane tega društva, da se udeležite obnega zbora in pridite 31. oktobra t. l. dopoldan v veliko dvorano Slov. nar. doma. Ta konvencija bo prva, ki se bo vršila v tukajšnjem Slov. nar. domu in upam, da bo še kaka druga jednota ali zveza posnemala naše društvo in sklicalo konvencije v tukajšnji Slov. nar. dom.

Istega dne popoldan, 31. oktobra, bo pa veselica v veliki dvorani Slov. nar. doma. V slučaju, da občno zborovanje tega društva ne bo končano dopoldan, se bo delo nadaljevalo tega zborovanja na dopoldanski seji. Na veselici boigrala prvovrstna godba na pihala in za vsako najboljšo postrežbo v vsakem oziru bo najboljše preskrbljeno. Vsed tega najljubše vabimo vse rojake v tej naselbini kakor tudi sosednjih No. Chicago, Kenosha, Racine, Milwaukee in Chicago, da da se udeležijo te veselice v polnem številu. — **Frank Brenos, II. tajnik slov. samostojnega podpornega društva v Waukeganu—No. Chicago.**

ISTINICA UREDNIŠTVA.
M. O. Macoutan, III. — Pojavilo, katerega želite imeti je bilo priobčeno v srednji številki Prosvete in še boljše pa v četrtkovni številki. Kako se je pa nesreča pripetila, je bilo pa že enkrat preje priobčeno.

ADMIRALOVO POROČILO PRIZNA, DA JE BIL 3,000 HAITIČANOV UBITI.

Washington, D. C. — Poročilo podadmirala Knappa prizna, da je bilo ubitih tri tisoč Haitičanov. Admiralovo poročilo je odgovor na vprašanje, ki jih je zastavil Charles McKinley iz Portlanda, Ore., zaradi ameriške uprave na Haitiju.

Dalje izjavlja admiral, da je bilo prisilno delo izvršeno le pri gradnji cest. Na vprašanje, če so Američani ubili tudi žene in otroke, pravi admiral, da se je to mogoče zgodilo v boju, če so bile ženske v družbi banditov. Dalje navaja, da njemu ni bilo naznanjeno, da je bil kdo obesen ali pa tepen.

METEORITI.

Na noju ni nič lepega in poističnega, toda noj je zelo moder ptič. Kadar zagleda v daljavi oblak peska, ki ga podi vihar po puščavi, tedaj vtakne noj glavo v pesek in stoji na mestu kakor bi ga pribil. Dolgokraki modrijan si domišljuje, da je vsaka nevarnost odstranjena, dokler je ne vidi.

Kapitalistični uredniki, ki trdovratno molče o socijalistični volilni kampanji, niso nič manj modri.

Ali ni bil Hegel, ki je rekel: Zgodovina nas uči, da se nekateri ljudje nikoli nič ne nauče zgodovine?

Dnevna vest: Ameriški Rdeči križ je poslal dva milijona dolarjev vredno zalogo raznih potrebščin Vranglu na Krim.

Druga dnevna vest: Vrangl je bil vražje tepen. Boljševiki so vplenili veliko našega materijala.

Tretja vest: Boljševiki se zahvaljujejo amerškemu Rdečemu križu za poslane potrebščine via Vrangl.

Tako gre ta stvar.

Še enkrat: hotel in lonec. Republikancko trobilo: Wilson je bil pogoščen na dvoru angleškega kralja. Taki demokratje so demokratje!

Demokratsko trobilo: Roosevelt je bil pogoščen na dvoru bivšega nemškega kaiserja. Taki demokratje so republikanci!

Cene živilih in obleki in starnarins so znamenja civilizacije.

Aha, zdaj šele vemo, zakaj je svet dandanes na tako veliki stopinji civilizacije!

Naši prijatelji.

Prijatelj: Vidki, delavec, jaz sem tvoj prijatelj. Želim ti veliko dobrega, zato pa me poslušaj.

Delavec: Govori, prijatelj.

Prijatelj: Čez nekaj dni bodo volitve in jaz te hočem naučiti, kako moraš voliti.

Delavec: Poslušam.

Prijatelj: Voliti moraš Hardinga.

Delavec: Zakaj baš Hardinga? Zakaj ne Coxa? Zakaj ne Debsa?

Prijatelj: Harding je najboljši.

Delavec: Kako ti veš?

Prijatelj: Tako — Harding ni skop človek.

Delavec: Res? Kako si ga spoznal?

Prijatelj: Po mojnji.

Delavec: Ali je Harding več plačal kot Cox?

Prijatelj: Tako je. Kdor več plača, ta je najboljši. Vidki, moj princip je, da se prepričanje meri po dolarjih. Ako mi Cox plača pet dolarjev več, bo pa on najboljši. Če socijalisti plačajo še pet dolarjev več, bo Debs najboljši. Pa kaj bodo berški socijalisti, ki nimajo milijonov!

Harding in Cox, to sta moža, ki imate milijone na razpolago. Zato je Cox dober in Harding je najboljši. Živeli milijoni! — V voljni je Bog na strani najmočnejših bataljonov, v miru je pa na strani onih, ki imajo največ milijonov.

Delavec: Hvala lepa za prijateljstvo!

Oni tisoči, ki so dobili zadnje dni počitnice, so naravno zelo veseli tega in iz same hvalečnosti bodo volili Coxa in Hardinga, kajti zavedajo se, da prvi ali drugi jim gotovo preskrbi še boljše čase.

Ameriški kapitalistični listi iztvetujejo angliškim rudarjem, naj bodo "pametni." To je potrebno, kajti v demokratični Angliji "indefunkcij" toda pamet angliških rudarjev odklanja take svete.

Kazimir piše, da je bil Italijan Campione, ki so ga zadnji teden obesili v Chicagu zaradi umora. "dober katoliški fant, ki se je lepo pripravil na smrt."

Te vrstice dokazujejo med drugimi, zakaj je 75% ameriških Slovencev obesilo vero na klin.

Še deset dni bo trajal cirkus.

Senatorji se razburjajo zaradi neke obljube, katero je Wilson dal Rumuncem. Zakaj se razburjajo? Ali so Jugoslovani menda že dobili Reko? K. T. Z.

Inozemstvo.

Italijanski kralj, trilateralni milijonar.

Rim, 21. okt. — Kralj Viktor Emanuel je priglasil vrednost svojih posestev na \$3,500,000 kakor zahteva nov zakon za davek. Kralj bo moral plačati več kot milijon lir davka.

Ženske so pomagale klerikalcem do zmage v Avstriji.

Dunaj, 21. okt. — Ženski glasovi so odločili pri volitvah za parlament zadnje nedelje. Zmagoviti klerikalci so prejeli 60 odstotkov ženskih glasov, ki so oddale skoraj polovico vseh glasov.

Konec prohibicije v Vancouverju.

Vancouver, B. C., Kanada, 21. okt. — Pri tujkajšnjih volitvah o prohibiciji so zmagali "mokri" z večino 10,176 glasov. Sprejet je bil predlog, da vlada nadzoruje in prodaja opojne pijače.

Poljaki ne ojejo izprazniti Vilne.

Pariz, 21. okt. — Poljska vlada je odgovorila na noto poslaniškega sveta, ki je zahteval, da poljske čete takoj izpraznijo Vilno. Poljska se čudi, kako moreta Francija in Anglija zahtevati kaj takega, in prosi pojasnila. Kolikor je razvideti iz poljske note, noče poljska vlada odobriti niti obsoditi okupacije Vilne. Francoska vlada je menda pri volji, da se stvar natančno preišče.

Vojna v Armeniji.

Carigrad, 20. okt. — Iz Batuma javljajo, da je Armenija v velikih škripih. Od severa prodirajo ruske sovjetske čete, od juga pa turški nacionalisti. Boljševiška divizija je okupirala Bajasid na armenskih tleh z očividnim namenom, da pretrga železniško zvezo z zunanjim svetom in se združi s turškimi revolucionarji. Armenska armada je slaba in brez materiala in zato se umika na vseh straneh.

Armenska boljševiška stranka, ki obtožuje vlado, da je naredila veliko napako, ker ni stopila v alianco s sovjetsko Rusijo, je zadnje čase razvila močno gibanje in vsak čas se pričakuje vest, da boljševiki prevzamejo vlado v Armeniji. Zavezniški krogi v Carigradu so v strahu, da potem pride vrsta na Georgijo, kadar pade Armenija in ko bodo turški revolucionarji v Anadoliji združeni z boljševiki v Kavkaziji.

Drugo poročilo se glasi, da je Envr paša organiziral v Bakuju veliko armado iz bivših turških vojnih ujetnikov v Rusiji.

Brantingova vlada na Švedskem odstopi.

Stockholm, 21. okt. — Hjalmar Branting, predsednik sedanje socialistične vlade na Švedskem, je naznanil, da odstopi z vsem svojim kabinatom še ta teden. Njegovo naznanilo je iznenadilo voditelje ostalih strank, ki so pričakovali, da socialisti ostanejo v vladi do konca tega leta. Vladna kriza bo težko rešena, kajti noben stranka nima potrebne večine v novem parlamentu da bi prevzela vlado.

Grška postane republika.

Atene, Grška, 21. okt. — Vprašanje, kdo nasledi kralja Aleksandra, ako umre vlad obližnega ugrizljeja, je postalo predmet velike diskuzije tudi med ljudskimi masami. V splešnem se sodi, da grški parlament ponudi krono kakemu tujemu princu, toda politični položaj na Grškem je tak, da ni upanja, da bi kdo sprejel ponudbo. V tem slučaju proklamira parlament republiko.

(Gorinja vest dokazuje, da grški kralj še ni umrl, kot je bilo poročano včeraj.)

Srbake čete izpraznijo Celovec.

Pariz, 21. okt. — Iz Belgrada poročajo, da se bo Jugoslavija pokorila zaveznikom in odpokliče vojaške čete iz plebisicitarne pokrajine na Koroškem.

Uradnik ameriškega Rdečega križa pohvalil skrbstvo za otroke v Rusiji.

Berlin, 21. okt. — Tukajšnja uprava ameriške pomožne organizacije je prejela poročilo dveh uradnikov ameriškega Rdečega križa, Walkera in Pjateja, ki sta bila s poljsko mirovno delegacijo v Minsku in pozneje sta obiskala Moskvo in Petrograd. Zastopnika

poročata, da je v velikih ruskih mestih veliko pomanjkanje živil. Sovjetska vlada zelo dobro skrbi za prehrano otrok. Otroci imajo prednost pred vsem drugim prebivalstvom v Rusiji in sistem prehrane je naravnost obudovanja vreden. Dalje poročata, da bo bližajoča se zima precej otekočila skrb za otroke sovjetski vladi, in izražata željo, da bi ameriška pomožna komisija pomagala boljševikom pri tem delu, ako dovoli ameriška vlada.

Ameriška uprava pomožne organizacije v Berlinu predloži poročilo oblastem v Združenih državah s priporočilom, da se delo organizacije raztegne tudi na Rusijo.

Belgijski delavci za socializacijo.

Brusel, Belgija, 21. okt. — Na kongresu strokovnih unij je bila soglasno sprejeta resolucija za socializiranje industrij v Belgiji. Socializiranje se ima vršiti stopnjevaje in pričeti ima z železnicami, parniki, rudniki, zavarovalnimi družbami, bankami in napravami za proizvodnjo gonilne sile.

REVOLUCIJA UGROŽA ANGLIJO; NOV NEMIRI V LONDONU.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
Rudarjev izjavljajo, da ne marajo nobenega vmešavanja od drugih unij, ki prihajajo s kompromisi.

London, 21. okt. — Izgredi v South Walesu so se ponovili že tretji dan. Iz Tony-Pandyja javljajo o večjih spopadih med policisti in stavkarji.

J. H. Thomas, tajnik unije železničarjev, je danes izjavil, da je položaj jako slab in da železničarji lahko vsak trenutek stopijo v stavko. Železničarjem bodo nedvomno takoj sledili transportni delavci. Simpatični štrajk železničarjev in transportnih delavcev najbrže prične v soboto.

Vlada je danes zopet omejila število vlakov in mnogo tovarn je zaprlo vrata v zadnjih štiriindvajsetih urah.

Vojne, revolucije, stavke! Ni je dežele, v kateri ne bi danes vrela.

CUNARD LINE

v Hamburg in Gdansko mimo Anglije.

Mauretania... Oktobra 28
Aguitania... Novembra 2

Cena za tretji razred:
V Hamburg... \$125.00
V Gdansko... \$135.00
in vojnega davka \$6.00 več.

Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

BODITE PREVIDNI PRI KUPOVANJU ZEMLJIŠČ ALI DELNIC.

Ako ste kupili zemljišče v kateremkoli mestu ali pa delnice od katerekoli družbe pišite nam, da preiščemo in svetujemo ter pojasnimo, ako se te smejo prodajati.

Ako nameravate kupiti (lote) zemljišča ali delnice pišite najprej nam za pojasnila.

MI NE PRODAJAMO ZEMLJIŠČ IN NE NIKAKIH DELNIC.

Pišite nam za pojasnilo, kakšna zemljišča ali delnice nameravate kupiti, in ako ste kupili, ter po vsa druga pojasnila. Pišite na naslov:

**ALBERT H. THATCHER & CO., INC.,
UNION BANK BUILDING, PITTSBURGH, PA.**

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Še dan živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavi v denarnem prometu nepridakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tverdkam; kako bo pa malim nezkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se sadnji čas po novi zvezi in na novi način primerne sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačajo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NOBENIH STROŠKOV

Ne plačajo prejemniki v stari domovini za denar iz Amerike poslan preko

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23rd Street New York, N. Y.

Glavnica \$1000,000.00 Rezervni Fond \$30,000.00

Organizirana po postavah države New York,

Toraj Državna Banka

Prejema denar na uloge pod najboljšimi pogoji, posejue denar na varne trgovske in finančne listine, kupuje in prodaja Liberty Bonde in izozemski denar po dnevnih tržnih vrednosti.

Pošilja denar v domovino najhitreje in najvarneje. Stoji v zvezi s starokrajskimi domačimi denarnimi zavodi in je v stanju pošiljati vaš denar najhitreje in najvarneje. Pošiljatev poslano po tej banki izplačujejo se v starem kraju na slovnikom v teku štirih tednov brez odbitka in celem odposlanem znesku. Denar pošilja po dnevnem denarnem tečaju in zaračunava denar po ceni tistega dneva, ko ga od vas prejme. O izplačanih nakaznicah dobiva izvirna prejemna potrdila podpisane po naslovniki, katerim je bil denar nakazan in prejet. Te potrdila pošilja odpošiljalcem denarja na ogled, a za točno izplačilo celga nakazanega zneska jamči s celimsvojem premoženjem.

Ker se cene denarju menjavajo skoraj vsaki dan, banka zaračuna prejeti denar po tečaju tistega dne, ko prejme denar od pošiljalca in ga odpošlje s prvo pošto na odrejeni kraj.

Prodaja likarje za vse parniške črte preko oceana in Jadranskega morja. Zastopa vse prvotne parniške črte in je v stanju preskrbeti vam najboljši prostor na kateremkoli parniku, ako jej to pravočasno naznanite in pišete.

Za vse podrobnosti zaradi potovanja, dobivanje rojakov iz starega kraja, za dneve odhoda parnikov in za cene prevoza, obrnite se v svojem maternem jeziku na nas in podučili vas bomo ovsem potrebnem popolnoma brezplačno.

Rojaki, ki se dnevno obračajo na nas v svojih vsakovrstnih zadevah, katree izvršujemo vestno, ceno, hitro in točno, so z našim poslovanjem popolnoma zadovoljni. Ako se še ne nahajate med njimi, tedaj izvolite pri prvi priliki poizkusiti in prepričali se boste, da je res tako.

Priporočamo se vašo naklonjenosti in beležimo prijateljskim pozdravom

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23rd Street New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

lahorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2887-89 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESEK.
Predsednik: Vlasine Calkar, predsednik Anton Hrust, Box 140, Cantonburg, Pa. gl. tajnik Mark Turk, tajnik bojniškega odbora Paul Berger, sodeni gl. blagajnik Frank S. Tavehar, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODESEK.
John Underwood, predsednik, 408 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenhar, Box 378, Salsburg, Ohio, Jas. Radtsek, Box 432, Southon, Pa., Frank Gornak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, John Krassak, 1046 First St., La Salle, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK.
OBREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2887-89 S. Lawndale Av., Chicago, Ill. VZHOVNO OKROŽJE: Rudolf Pletvick, Box 450, Bridgeville, Pa. ANTON RADTSEK, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Green, Kans., za jugovost. Leo Kubar, Box 248, Gilbert, Minn., za severovost.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovich, predsednik, 18817 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrožič, 418 Pierce St., Evesh, Minn.

Tiskovni odbor.

Vlasine Calkar, John Underwood in Matt Petrovich.

Združiteni odbor.

FREDSBEDIKI: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Tréšlj, Box 161, Lawrence, Pa. Janko Ovan, 242 Engelwood, Detroit, Mich. Jas. Šluk, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio. Mary Udovič, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kara, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jule Zavrtnik. POŠTORI — Korespondenca s gl. odborom, ki deluje v glavnem uredu, se vrši takole: VSA PISMA, ki so naslojena na posla gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE POMOŠNE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednate vsebje se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgornji. Vsi pričetki na gl. poradni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 408 Hay Street, Springfield, Ill.

Vse pobjube proti uredništvu glasila se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vsi dupli in drugi spisi, namenjeni, ogledi, naročila in spisi vseh, kar je v zvezi s glasilom jednate, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

AKO SE LITE DOBITI SVOJCE, sorodnike in prijatelje in domovine v Ameriko po niski ceni; POSLATI DENAR HITRO in po najnižji ceni; POTOVATI V STARI KRAJ po najkrajši črti, tedaj se obrnite na

EMIL KISS BANKIR

133 Second Ave. New York, N. Y.

Prodajam parobrodna listke in domovine v vse kraje v Ameriko. Izdelujem vse notarske posle in potrebne spise za dobavo svojcev. Potnikom v stari kraj preskrbim potne liste in računam le konsularne pristojbine.

DENAR V JUGOSLAVIJO

pošiljamo hitro, točno in po niski ceni. Lastnoročno podpisana potrdila od prejemnikov prejemo v najkrajšem času. Prodajamo

PAROBRODNE LISTKE za vse črte za v in iz Evrope po originalni ceni. Preskrbimo našim potnikom

POTNE LISTE, kakor tudi vse druge potrebne potne priprave, ter izvršujemo vse

NOTARSKE POSLE vseh vrst, točno in po niski ceni. Vrejšemo izprave, ki so potrebne za dobavo svojcev iz domovine v Ameriko. Prejemamo denar na

HRANILNE ULOGE ter plačamo po 4% obresti. Odprite vašo viogo pri nas še danes. Izplačamo vsako še tako veliko viogo na željo vsacega vlagatelja takoj.

NEMETH STATE BANK 35 EAST 22nd STREET NEW YORK, N. Y.

"CUNARD LINE"

Parnik "SAXONIA" odpluje

dne 30. oktobra

NARAVNOST V HAMBURG.

Cena za kabine je... \$185.00 in \$5.00 vojni davak.

Cena za tretji razred je... \$125.00

Orderburg via Hamburg... \$129.00 in \$5.00 vojni davak.

Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

"CUNARD LINE"

PARNIK "PANNONIA" odpluje dne 9. novembra

V DUBROVIK IN TRST.

Cena tretjem razredu je... \$125.00 in \$5 vojnega davka.

Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Odpušćanje železničarjev. Odpušćili so iz službe na dr. železn. do 30 železničarjev in jih nadomestili z ženskami, ker so cenje...

Izredno število tatvin. V zadnjem času se je v okrožju Marijbor pojavilo izredno visoko število tatvin in žalostno je, da so storilec večinoma samo mladi ljudje...

Kako se ščiti domača industrija. Ljsti počajo, da se je naročilo pohištvo za novi kraljevi konak v Parizu za ceno 2.700.000 frankov...

Zvišanje poslaniških plač. Ministrski svet je sklenil, da se zvišajo plače našim poslanikom v Londonu, Parizu in Washingtonu na 5000 frankov mesečno...

Moč sovjetske Rusije. Lucien Desmieres, ki biva v Rusiji, poroča o stanju sovjetske Rusije in zatrjuje na podlagi tega, kar je videl, da je sovjetska Rusija vojaško in gospodarsko nepremagljiva...

na, Judeniča itd., v zloumu poljske ofenzive in zmagovitem prediranju rdeče armade. Vendar črpa Desmieres svoje prepričanje o nepremagljivosti sovjetske Rusije tudi iz drugih virov...

24.000 volilcev v Zagrebu. Te dni je objavljen v Zagrebu na mestnem magistratu volilni imenik. Dosedaj se je javilo za naknadni vpis 700 volilcev, ki niso bili v marecu vpisani v volilni imenik...

Zvišanje poslaniških plač. Ministrski svet je sklenil, da se zvišajo plače našim poslanikom v Londonu, Parizu in Washingtonu na 5000 frankov mesečno...

Moč sovjetske Rusije. Lucien Desmieres, ki biva v Rusiji, poroča o stanju sovjetske Rusije in zatrjuje na podlagi tega, kar je videl, da je sovjetska Rusija vojaško in gospodarsko nepremagljiva...

na, Judeniča itd., v zloumu poljske ofenzive in zmagovitem prediranju rdeče armade. Vendar črpa Desmieres svoje prepričanje o nepremagljivosti sovjetske Rusije tudi iz drugih virov...

za svetovni kongres. "Začasni mednarodni urad" je izvolil svoj izvrševalni odbor, ki sestoji iz ale-deoših članov. W. Herzog, za Nemčijo; N. Bombacci, za Italijo; Tom Queleh, in W. Mac Lain za Anglijo; Van Vertsaeten, za Belgijo; Tomann, za Avstrijo; Lunačarski in Poljanski, za Rusijo; Lefevre, za Francijo; Briagoff, za Svico; John Reed, za Ameriko.

Mobilizacija delavske armade. Dne 8. sept. je bil iz Petrograda na južno fronto odposlan III. prostovoljni delavski oddelk strokovnih organizacij. Med prostovoljci se nahaja mnogo omladinov. "Delo."

Indijski jeziki. V angleški Indiji se govori najmanj 179 jezikov, ki se dele v 544 priznanih narečij ali dialektov, toda s tem še ni cenuz indijskega Babla popoln. Seznan vsebuje le one jezike, katere je mogoče razrediti po znanih pravilih in sistemih jezikoslovja...

Na predlog 'Vseruskega osrednjega odbora za proletarsko kulturo' se je v Moskvi razpravljalo o velikem vprašanju horbe za razširjenje proletarske kulture in sklenilo se je, da se ustanovi posebni "Začasni mednarodni urad za proletarsko kulturo."

Prva naloga tega "Urada" bo poglobitev načel proletarske kulture v vseh deželah in priprava

jih pripraviti za idejo neodvisnosti; na drugi strani služi indijski Babel zelo izvrstno britiški nadvladi, ki lahko hujska indijske rodove drugega proti drugemu po starem imperialističnem pravilu: "Razdeli in vladaj."

Se li počutite slabi in imučni? Ali ste vznemirjeni, prepirljivi in gubotni? Ste li suhi, bleedi, kot da bi bili brez krvi? Je li vaš apetit slab, imate glavobol, zapoko, riganje po jedi, vročico pri srcu in smrdljiv diha? Se li počutite leni, nimate samozavljive, nobene energije in se vam ne ljubi delati? Aako se nahajate v takem stanju, tedaj bi morali priti z vživanjem "Nuga-Tone" takoj. To slavno zdravilo odmoreva takoj pri takih boleznih in vam ojača vaš životni sistem, ter nareje ženske in moške močne zdravejše. Da vam novo življenje. "Nuga-Tone" nareja zdravo rudoči kri, ojačuje živce. Izrežite to naznanilo, nesite ga s seboj k bližnjemu lekarnaju in naročite si steklenico "Nuga-Tone", in vživajte to zdravilo nekaj dni, in če se ne bode čutili bolje, vrnite preostanek lekarnaju in zahtevajte vaš denar nazaj.

Na podlagi posmanja razmer v Jugoslaviji, pridobljenega s nad trimesečnim opazovanjem, mi bo mogoče še točnejše in v večji meri slukiti svojim rojakom, kakor do sedaj, slasti kadar rabi kdo kakle informacije o nalaganju denarja v starokrajška podjetja itd. Dalje bo moji tvrdki potom nje-nih zastopstev v omenjenih mestih mogoče nuditi pomoč našim potnikom, bodisi onim, ki potujejo iz Amerike, kakor tudi onim, ki potujejo v Ameriko.

Zahvaljujoč se rojakom ob tej priliki za veliko dosedanjo naklonjenost in zaupanje ter priporočujoč se tudi za naprej, ostajam z odličnim spoštovanjem

LEO ZAKRAJSEK, 70-9th Avenue, NEW YORK, N. Y.

Slabosti ledic. Je lahko vroči celo vrsto boleznim, ki so ne navadno s glavobolom, s hladen in vrdnim obrazom, oteklim čelnom, bolelim uriniranjem in omohotnim občutkom. Kadar občutite, da so vaše ledice v neredu, ne izgubljajte časa, ampak dobite

Sever's Ledsyl. (preje znač kot Severovo Zdravilo za občeti in jeter). Sloni štirideset let je to ledeno zdravilo uspešno popravilo razne nezmožnosti ledic in jeter. Na tisoče trojih je dobilo v njem lek in so ostavali, ker so ga rekli. V dveh mesec. To in S. S. Po vseh lekarnah.

STE LI NERVOZNI? Se li počutite slabi in imučni? Ali ste vznemirjeni, prepirljivi in gubotni? Ste li suhi, bleedi, kot da bi bili brez krvi? Je li vaš apetit slab, imate glavobol, zapoko, riganje po jedi, vročico pri srcu in smrdljiv diha? Se li počutite leni, nimate samozavljive, nobene energije in se vam ne ljubi delati? Aako se nahajate v takem stanju, tedaj bi morali priti z vživanjem "Nuga-Tone" takoj. To slavno zdravilo odmoreva takoj pri takih boleznih in vam ojača vaš životni sistem, ter nareje ženske in moške močne zdravejše. Da vam novo življenje. "Nuga-Tone" nareja zdravo rudoči kri, ojačuje živce. Izrežite to naznanilo, nesite ga s seboj k bližnjemu lekarnaju in naročite si steklenico "Nuga-Tone", in vživajte to zdravilo nekaj dni, in če se ne bode čutili bolje, vrnite preostanek lekarnaju in zahtevajte vaš denar nazaj.

Društvo: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago. Absolutely guaranteed. Retail price \$1.00.

Anton Ivanshek, Market Hotel, Indianapolis, Ind., dne 4. okt. 1920.

Vesti iz Rusije.

Moč sovjetske Rusije. Lucien Desmieres, ki biva v Rusiji, poroča o stanju sovjetske Rusije in zatrjuje na podlagi tega, kar je videl, da je sovjetska Rusija vojaško in gospodarsko nepremagljiva...

Moč sovjetske Rusije. Lucien Desmieres, ki biva v Rusiji, poroča o stanju sovjetske Rusije in zatrjuje na podlagi tega, kar je videl, da je sovjetska Rusija vojaško in gospodarsko nepremagljiva...

Moč sovjetske Rusije. Lucien Desmieres, ki biva v Rusiji, poroča o stanju sovjetske Rusije in zatrjuje na podlagi tega, kar je videl, da je sovjetska Rusija vojaško in gospodarsko nepremagljiva...

Moč sovjetske Rusije. Lucien Desmieres, ki biva v Rusiji, poroča o stanju sovjetske Rusije in zatrjuje na podlagi tega, kar je videl, da je sovjetska Rusija vojaško in gospodarsko nepremagljiva...

Moč sovjetske Rusije. Lucien Desmieres, ki biva v Rusiji, poroča o stanju sovjetske Rusije in zatrjuje na podlagi tega, kar je videl, da je sovjetska Rusija vojaško in gospodarsko nepremagljiva...

Sporočilo.

Odgovarjajoč na številna vprašanja sporočam rojakom po Ameriki, da sem se vrnil 3. oktobra iz starega kraja, kamor sem šel s namenom, — prvič, da se seznamim s tamkajšnjimi razmerami, pred vsem gospodarskimi, in slasti v kolikor pridejo iste v upoštevanje za ameriško rojake, — drugič sem šel tudi s namenom, da se osebno seznamim s teškočami, katere imajo jugoslovanski potniki v raznih križiščih, kakor v Parizu, Baselu, Trstu, in Ljubljani, in da v teh mestih upostavim za svoje trdko zastopstva, na katere se bodo v slučaju potrebe potniki z zanesljivostjo obračali.

Zahvaljujoč se rojakom ob tej priliki za veliko dosedanjo naklonjenost in zaupanje ter priporočujoč se tudi za naprej, ostajam z odličnim spoštovanjem

LEO ZAKRAJSEK, 70-9th Avenue, NEW YORK, N. Y.

Edini starokrajški SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pennsylvaniji Dr. M. Milojevič preje vojaški zdravnik in večletni zdravnik delalne bolnišnice v Gradcu na Štajerskem. 417 — Wood Street PITTSBURGH, PA.

POTREBUJEMO moške, ženske, mladeniče in dekleta za lahko tovarniško delo, v Wheeling, West Virginija okraju. Stalno delo vso zimo in dobra plača. Absolutno nobenih delavskih neredov. Oglasite se pri: Mr. HUMPHRIES, W WHITAKER—GLENNER CO., MARTINS FERRY, OHIO. Za vsa nadaljša pojasnila pišite na naslov: Department 100, P. O. Box 963, Pittsburgh, Pa.

PAROBRODNE LISTKE VSEH CRT V IN IZ EVROPE.

Vsem potnikom ki potujejo v Ameriko skozi našo tvrdko preskrbi prostor na parnikih točno naša podružnica v Ljubljani. Preskrbimo in izdelamo vse listine potrebne za potovanje. STRUKEL & HORAK PAROBRODNA AGENCIJA, 53 — 9th Avenue, New York, N. Y.

AVSTRIJSKI VOJAKI. Moški, ki so bili vojaki v avstrijski vojski za časa svetovne vojne, sedaj lahko pridejo iz Jugoslavije v Ameriko, če vam spravi tozadevne prošnje in druge potrebne listine MATIJA SKENDER javni notar za Ameriko in stari kraj. 5227 Butte Str., Pittsburgh, Pa. On vam jamči, da pride oseb, ki si jo želite k sebi, — ali pa vam povrne denar. — V vseh pravnih in notarskih poslih pa v zadevah ki so v zvezi s potovanjem vaših ljudi iz starega kraja, se obrnite nanj, pa boste v vseh zadovoljni, zakaj, on je za vas, a vi bodite zanj.

JAVNA ZAHVALA. Dolžnost me veže, da se najljudneje zahvalim tvrdki Leo Zakrajšek v New Yorku, za poštenu in točno postrežbo. Ko sem se namenil dobiti družino iz moje rojstne domovine, katere je danes v italijanskih rokah, sem pisal tudi par drugim tvrdkam za informacije glede voznih listkov, toda najboljše pogoje sem dobil od tvrdke Leo Zakrajšek v New Yorku, ki mi je vse povoljno in točno uredila za potovanje moje družine. Na vožnji so bili precej časa in so urečno in zdravi dospeli v La Salle, Ill., dne 14. sept. t. Cenjenim rojakom in rojakinjam širom Zdrženih držav priporočam, da se v vseh zadevah tiče njih s potovanja v staro domovino ali pa iz stare domovine, zaupno obrnejo na to tvrdko in prepričan sem, da boste zadovoljni, kakor sem jaz. Še enkrat iskrena vam hvala. S prijateljskim pozdravom Math Vogrich, La Salle, Ill.

PRODA SE tri nadstropna hiša s malo hišo z enim stanovanjem v osadju in hlev za živino od zadaj. Proda se za \$2.400. Za pojasnila se obrnite na: 1627 So. Morgan Street, Chicago.

POTOP. Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovanil Podravski.

(Nadaljevanje.) "Pomni," reče Kmitie. "Ni te rešil iz svojih rok ni tvoj stan, niti tvoja vojska, niti tvoja izurnjenost v boju. Vodi pa, da te ne reši, ako mi še kedaj prideš na pot, ako mi prelomiš dano besedo, nič iz svojih rok, naj bi te tudi Prusi izvolili svojim kraljem. Enkrat si že bil v svojih rokah, a sedaj pa mi ležiš pri nogah!" "Zavest me zapuša," reče knez. "Bodi tako dober in daj mi vode, katere mora biti kje tu blizu. Daj mi piti in omij mi rano. " "Pogini mrha!" odvrne Kmitie. Toda knez, pomirjen radi svojega življenja, odvrne dasi ranjen, s krepkejšim glasom. "Bedast si, Kmitie! Ako umrjem, tudi ona. " Nakrat pa obledi ter izgubi zavest. Kmitie poskoči nemudoma ter gre iskat, če mar v okolici ni kakega vrelea, ali vsaj mlake. Knez je zares omedlel, toda le za malo časa in to je bila njegova sreča, kajti v tem hipu je že priskakal na konju Tatar Selim, sin Gazi-age, praprosček v Kmitiečevem krdelu, in videč sovražnika, valjajočega se v krvi, hotel ga pribiti k zemlji s ostrim koncem praprovega droga. Knez je v tem groznem trenutku imel še toliko moči, da je rprograbil z roko drog te ga odlomil. Odmev te borbe je privabil Andreja nazaj. "Stoj, pasji sin!" zakričel Tatarju že od daleč. Ko je slišal Tatar znani glas, se je stinil od strahu h konju. Kmitie ga pa pošlje po vodo, sam pa ostane pri knezu, kajti od daleč je bil že zagledal Kimliča Soroko in ostalo krdelo, katero je posekalo vse "rajtarje", in šlo iskat svojega poveljnika. Ko so zagledali zvesti Nohajel Kmitieca, jamejo od veselja metati šapke kvišku. Akbah-Ulan skoči s konja ter se mu jame priklanjati, dotikaje s z roko čela, ust in prsi. Drugi emokali z ustnicami, in zavidno arli na obleko premaganega na tleh ležečega viteza, nekateri pa so šli lovit knezovega in Kmitiečevega konja, katere oha sta dirjala z razširjenimi grivami po bojišču. "Akbah-Ulan!" zakričel Kmitie. "tudi je poveljnik vojske, katero smo danes jutro pobili. To je knez Bogoslav Radzivil. Jaz ga vam podarim, vi pa čuvajte ga kakor zenico vašega očesa, kajti zanj dobitte bogato odkupnino. A sedaj omijte ga in zavelite mu rane, denite ga na vrv in odpeljite ga v tabor."

"Alah! Ala! Hvala ti, poveljnik! Hvala, zmagovalec!" zakričel Tatarji z jednim glasom. In znovi se je čulo cmokanje tisočerih ustnic. Kmitie si veli podati konja, vzame s seboj nekoliko Tatarjev in zdirja po bojišču. Že od daleč zagleda praprosčka, ki je stal pri praporih; pri vsakem praporu je bilo komaj po dvajset, trideset ljudi, ostali so stekli za sovražnikom. Cele tolpe služabnikov so se kretale po bojišču, kjer so slačili mrliče ter se za plen celo tepli s Tatarji. Zlasti so bili ti poslednji naravnost strašni z noži v rokah in z dolaktu visoko zavihanimi rokavi, s krvjo pomazani obrazi, podobni četi krokrajčev, ki pokrivajo bojno polje. Njih divji smeh in trušč se je razlegal po vsem bojišču. Nekateri so držali v ustah od krvi kadeče se nože, in so vlačili z obema rokama trupla za noge; drugi so se zabavali ter metali drug v drugega odrezane glave, zopet drugi so si polnili mošnje z nagrabljenimi denarji, mnogi pa so kakor na sejmu dvigali kvišku krvavo orožje. Človečka in konjska trupla prestreljena, prebodena in posekana z mečem, so se mandrala pešce, ležala so cela skladišča trupel; ki se je zbirala v široke kaluže ter se stekala v reko in kar emokala pod konjskimi kopiti liki blato. Težavno je bilo jezditii sredi množice polomljenih kopij, pušk, trupel, prevrženih voz in Tatarjev, nahajajočih se povsod. Gosevski je stal še na nasipu, ki je obkoljeval tabor, in pri njem knez krojač Radzivil, Volodilovič, Volodijevski, Korsak in še nekoliko desetih drugih vojakov. S te višine so ogledovali bojno polje, ker so hoteli natančno oceniti obsežnost svoje zmage in sovražnikovega poraza. Kmitie jih zagleda in spodbode konja. "A!" zakliče Gosevski, ko zagleda Kmitieca. "kopčeno vendar le pride k nam zmagovalec. Danes se imamo uprav njemu zahvaliti za svojo zmago in jaz prvi izpovem to javno. " Gospodje, zahvalite Babiniča; ako bi njega ne bilo, ne bili bi mi dospeli čez reko!" "Živel Babinič!" zakričel nekoliko desetih glasov. "Živel, živel!" "Kje pa si se ti, vojak učil bojevati?" vpraša z zanosom hetman, "da si tako nasrat razvidel, kaj ti je treba storiti?" Kmitie ni odgovarjal, kajti bil je preveč truden, marveč se samo klanjal na vse strani ter si brisal z roko z nojem pokrito lice. Oči so se mu nenavadno lesketale in med tem živiklicev ni hotelo biti konea. Oddelk za oddelkom je pridvil z bojnega polja na penastih konjih in koj ko je kdo dospel, je združil svoje glasove s klici Babiniču na čast. Čapke so letale kvišku, kdor je imel samokreso še nahasane, je streljal od veselja. Nakrat pa se Kmitie vspne po koncu na sedlu, dvigne kvišku obe roki ter zakliče na glas:

GRAMOFONSKÉ PLOŠCE. Velika saloga ar in slatnine. Wm. Sitter Co. 5905 St. Clair Av. Cleveland, Ohio.

DR. JOS. V. GRAHEK ZDRAVNIK. Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne. 843 E. Ohio Street. Telefon Cedar 2388. N. S. PITTSBURGH, PA.

ZA BOŽIČ LAHKO POŠLJE VSAK ZABOJ SVOJCEM V STARI KRAJ. Sprejemamo zaboje do 1.000 funtov teška, toda zaboji morajo biti močni, da se ne razbijajo. Mi bomo odposlali vse zaboje sred novembra, tako da jih dobe zagotovo za božič. Refuziramo za prevoz le 15 centov za funt. Kdor bo poslal naj pošlje tako, da jih dobemo do 10. novembra. EUROPEAN TRADING & EXPORT CO., STRUKEL & HORAK, 53 — 9th Avenue NEW YORK, N. Y.